

Dactylorhiza praetermissa (Druce) Soó

HEINÄKUU 2003

Orchis praetermissa Druce; *Dactylorhiza integrata* (E.G.Camus) Aver.)

Teksti ja kuvat © Visa Lipponen

Levinneisyys

Belgia, Englanti, Hollanti, Norja, Ranska, Saksa ja Tanska. Laji kasvaa todennäköisesti myös Ruotsissa ja Virossa ja mahdollisesti myös Suomessa. Luonnonkasvupaikkoja ovat aurinkoiset emäksiset tai neutraalit maaperät, niin kuivat kuin kosteatkin, kosteat niityt, merenrantaniityt ja kalkkipitoiset niityt.

Tuntomerkit

Dactylorhiza praetermissan lehdet ovat tavallisesti puhtaan vihreät ja täplättömät. Toinen hyvä tuntomerkki on kukan huulella, jonka kirjailu on lähes aina hienotäpläinen, ja täplät muodostavat tuskin koskaan yhtenäistä viivakuvioita.

Lajista on myös muunnos *Dactylorhiza praetermissa* var. *junialis* (Verm.) Senghas (syn. *Dactylorhiza majalis* subsp. *pardalina* (Pugsley) E.Nelson; *Dactylorhiza pardalina* (Pugsley) Aver.), jonka lehdet ovat leoparditäpläiset (täplän keskellä on selvä reikä), ja kukan huulen kirjailu on yhtenäistä viivaa tai katkoviivaa. Itsenäinen laji se ei kuitenkaan ole, sillä luonnossa se kasvaa lähes poikkeuksetta yhdessä varsinaisen tyyppimuodon kanssa.

Hoito-ohjeet

Dactylorhiza praetermissa ja sen muunnos var. *junialis* ovat helppohoitoisia ja erinomaisesti puutarhaan sopivia kämmeköitä. Ne viihtyvät tavallisessa puutarhamullassa ilman sen kummempaa hoitoa, tosin kuivina kesinä ne saattavat kaivata keinokastelua. Jos maaperä on hapan, kannattaa siihen sekoittaa kalkkia. Kasvupaikan on oltava valoisa, ja mielellään ainakin osan päivästä aurinkoinen. Muiden kämmeköiden tapaan *Dactylorhiza praetermissa* on huono kilpailija. Mikäli kasvin ympäriltä ei pari kertaa kesässä kitketä rikkakasveja pois, tukahtuu kasvi muutamassa vuodessa. Kämmekät ovat myös etanoiden ja kotiloiden herkkua, eikä *D. praetermissa* ole sen suhteen poikkeus. Suurinta tuhoa etanat ja kotilot tekevät keväällä ja alkukesällä, jolloin ne saattavat syödä hetkessä kasvin vasta kasvamaan lähteneet nuoret versot.

Kukinta-aika

Jos kevät ja alkukesä on ollut hyvin lämmin, aloittaa kasvi kukintansa kesäkuun lopussa, mutta normaalisti kukinta alkaa Suomen oloissa heinäkuun alkupuoliskolla.
